

AHMET
GÜNTAN

Esrârîler.

AHMET GÜNTAN

ESRÂRÎLER.

Can Çağdaş

Esrâriiler., Ahmet Güntan

© 2021, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Yapı Kredi Yayınları, 2003

Can Yayınları'nda 1. basım: Haziran 2021, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak tasarımı: Alper Zeki / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 44009

ISBN 978-975-07-5118-9

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750751189

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

AHMET GÜNTAN
ESRÂRÎLER.

DENEME

♥can

Ahmet Güntan'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

Olanlık, 2021

AHMET GÜNTAN, 21 Mayıs 1955'te İzmir'de doğdu. İlköğrenimini İzmir Güzelyalı Müdafa-i Hukuk İlkokulu'nda, ortaöğrenimini İzmir Bornova Maarif Koleji'nde tamamladı, ODTÜ Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü'nü bitirdi. Şiirleri ilk olarak Kasım 1977'de *Birikim* dergisinde yayımlandı. Aynı yıllarda *Yeni İnsan* dergisinde müzik yazıları yazdı. Haldun Bayrı'nın *İki Şahit ve Diğerleri* (1997) kitabında bir okuma notu yer aldı. Roza Hakmen'in çevirdiği *Don Quijote ve Kayıp Zamanın İzinde* kitaplarındaki şiirleri çevirdi. Bob Dylan'ın "Mr. Tambourine Man" şarkısına Müslüm Gürses için "Hayat Berbat" adıyla Türkçe söz yazdı (2006). Yeni bir şiir ihtiyacını dile getirdiği "Parçalı Ham Manifesto" *kitap-lık* dergisinde, "Parçalı Ham." şiirleri ise 2006'dan sonra dergilerde yayımlandı. 2006'da Efe Murat Balıkçıoğlu ile şiir fanzini *Cehd'i*, 2008'de Ömer Şişman ile haftalık şiir dergisi *Mahfil'i* çıkardı. Mustafa İrgat'ın yayımlanmamış şiirlerini *Sonu Zor* (2011) isimli kitapta bir araya getirdi. 2011-2014 arasında kişisel bir blog (ahmetguntan.blogspot.com) tuttu. Burak Fidan, Ali Özgür Özkarıcı, Ömer Şişman ile beraber 2011'de Edebi Şeyler Yayınevi'ni kurdu. 2012'de yayın hayatına başlayan Raskol'un Baltası anlatı dizisinin editörlüğünü Burak Fidan ile beraber yaptı. 2017'de *Esrâriiler*. kitabının İngilizce çevirisi *The Tribe of Esraris*. yayımlandı. 160. Kilometre'de editörlük yapmaktadır. "Çene." adını verdiği notlarını düzenli olarak 160. Kilometre web sitesinde yayınlamaktadır.

Şiir: *İlk Kan.* (1984), *Köpüklü Bir Kan, Bir Duman.* (1989), *Voyacı 2 (Lâle Müldür ile,* 1990), *Romeo ve Romeo.* (1995), *İlk Kan. (İlk Kan ve Köpüklü Bir Kan, Bir Duman'ın birlikte basımı,* 1998), *İkili Tekrar.* (1999), *Mahkeme Kitap.* (2005), *Toplu Şiirler. 1976-2005* (2008), *Parçalı Ham.* (2011), *(PARÇALI) (HAM) Drülütt.* (2013), *Parçalı Ham. (Parçalı Ham. ve (PARÇALI) (HAM) Drülütt.'ün birlikte basımı,* 2016), *Tanzö (Mehmet Davut Öz- dal ile,* 2017), *İzmirli Ahmet.* (2019), *Hitaplar.* (2021)

Deneme: *Esrâîler.* (2003), *İyot.* (2006), *şiiigeldikelimedeboguldu.* (2011).

Roman: *Olanlık.* (2012), *Tam o sırada.* (2014), *Bukalemun Manifesto.* (2020).

İçindekiler

Esrâîlerden Esrâî.	13
Esrâîler.	17
Büyü tamircisi.	21
Hakuna matata! Tora Bora!.....	22
Ne ayaklandım, ne saklandım.	23
Sahur.	24
Şair çocuklar.	25
Yağmur.	26
Nizâmî'ye göre şairin hareketi.	27
Mukadderat.	28
Bornoz kotası.	29
Yoksulluğun idealize edilmesi.	30
Asil Kartal, yaban eşek.	31
Kâbil bugün 24 derece sıcak, güneşli.	32
Orhan Kemal.	33
Mağduriyet vergisi.	34
1492.	35
Kefaletin bedeli.	36
Sultanların gölgesinde.	37
Trafik kazası.	38

Vicdanın saf dili.	39
Esrârilikte şiir.	40
Vefa'da Kirazlı Mescit Sokağı.	41
Gün geçirmek.	42
Karadeniz inciri, Ege inciri.	43
Kültür uçurumu.	44
Vicdanlı delikanlılar, vicdanlı ablalar.	45
Özal.	46
Yüzde doksanlık nem, 40 derecelik sıcak.	47
Dindar nihilist.	48
Sabah Esrâri.	49
Dinamik kadronun kucağı.	50
Her şeyden habersiz bir Taliban.	51
Vicdanının sesini dinle bak ne diyor?	52
Sıkıntının kaymağını yiyenler.	53
Gizli dosyalar.	54
Dolar mark krizi.	55
Bebek'te Türk Ticaret'in önü.	56
Hakka dönüş ihtiyacı.	57
Güle güle güzel arkadaşım.	58
Ayrılık acısı.	59
Hangi birine üzüleceğiz?	60
Unutulmayı göze almak.	61
Havaleler gişesi.	62
Tüyap Kitap Fuarı.	63
Mustafa Irgat'ta boşluk, yoksulluk.	64
Sen de inan, senin de Allah'ın olsun.	65
Üç ay ömrünüz kalsa ne yapardınız?	66
Şanslı krema.	67

Ey ahali!	68
Cemil Meriç'e göre hastalık.	69
Bir of çeksem karşıki dağlar yıkılır.	70
Korku.	71
Her Esrârî'nin çocukluğunda bir iflas vardır.	72
Taze başlangıçlar.	73
Kötüye tahammülden istifa.	74
Müslüm Baba.	75
Çölde serap.	76
Lambada titreyen alev üşüyor.	77
Üç parmağı kendini gösteren insanoğlu.	78
Domates, biber, patlıcan. Gezgin Esrârî'nin gördükleri.	79
Boşalan bağırsaklar.	80
Esrârîlerin ismi nereden geliyor?	81
Hiç mi hiçine.	82
Gezgin Esrârî etrafına bakıyor.	83
Varoluşun güzel yanları.	84
Esrârîlerde temiz ağız esastır.	85
Un kurabiyeleri.	86
Yakamoz.	87
Kredi kartından % 0 komisyon alınır.	88
Denizin altında, ümidin bittiği an.	89
İbrahim Tatlıses olmak kolay mı?	90
Varmış bir Esrârî, şair.	91
Esrârîlerin gözünden Avrupa Birliği.	92
Manik Esrârî olur mu?.....	93
Bu nafiileği en iyi Esrârî bilir.	94
Kim bu Esrârîler?	95
Dinle evlat!	96

Kulak.	97
Esrârî dedesine göre zeytin.	98
İnsanın o azgın salyası.	99
Bir Esrârî dedesinin öğütleri.	100
Sıcağa teslim olmak gerekiyor.	101
Varoluşun kusurlu yanları.	102
Boşluğa hitap.	103
Gözler kalbin aynasıdır.	104

Esrârîlerden Esrârî.

Henüz tanınmış biri değil, bir kitap çıkarmamış, bu ilk kitabı. Duyan herkes bu ismin nereden geldiğini merak ediyor. “Gönül Kâbesine Gireyim Dersen / Ol Bahr-i Ummana Dalın Erenler” mısralarının sahibi Alevî şair Esrârî ile bir alakası yok. Adaş Esrârî'nin ismine kendisi için aynı mahlası seçtikten daha sonra rastlamış, adaş fikrini sevmiş, mahlasını değiştirmemiş. Mahlasın en merak edilen yanı, cigaralıkla ilişkisi. Böyle bir ilişki yok diyor, ama Türkçede cigaralığa esrâr denmesini mükemmel buluyor. Esrârî ismini, dünyanın esrârlı bir yer olduğunu düşündüğü için almış. Altı yaşındayken evlerinin arka bahçesinde uzun, kalın bir demir çubuk bulmuş, iki metre boyundaki bu çubuğu tam ortasından bir iple bağlayıp bahçedeki zeytin ağacının kalın dallarından birine asmış. Sokakta oynarken, birdenbire oyun arkadaşlarından ayrılıp koşarak arka bahçeye geçer, demir çubuğu asılı olduğu yerde tutar, geriye doğru çeker, sonra bir salıncak gibi taş duvara doğru bırakır, demirin taşa çarpmasından çıkan *dannn* sesini kayboluncaya kadar dinler, sonra aynı şeyi bir daha yapar, *dannn* bir daha dinler, koşarak sokağa, oyuna geri dönermiş. “O zaman esrâr kelimesini bile bilmezdim, ama o sesteki daveti anlardım,” diyor. “Oyun aralarında yakalanan kısa, esrârlı anlar”, ha-

yatını işte böyle özetliyor. Bu esrârî çözmeye hiç kalkışmamış, çözemeyeceği şeyin peşinden gitmemiş, bilginin esrârî öldüreceği kanaatine varmış. “Cehaletle beslenen bir beynim var,” diyor. Daha çok seyrederek varmış vardığı yere. “Ben, sabırla kuruğun helva olduğunu gördüm,” diyor. Hiç mi okumamış? Var, yazarları var. Peyami Safa’nın *Türk İnkılabına Bakışlar* kitabındaki şu cümleyi hiç unutamıyor: “Gözün kendi kendini görememesi mazereti bir ayna parçası karşısında iflas eder.” Bir de Cemil Meriç’in şu sözünü: “İnsan, bir tarlanın etrafını çitle kuşatıp, burası benimdir dediği günden beri doğru yoldan uzaklaşmış, cinayet cinayeti kovalamış, facia faciaydı. Sonunda medeniyet denilen bu yapma düzen kurulmuş.” Bir gün Çanakkale Behramkale’de, esrârlı bir meşenin altında artık yazmaya karar vermiş. Esrârî için çok önemli bir ağaç bu meşe, Kadırga Burnu ile Çam Burnu arasında Bük Yatağı Burnu var, işte o burunda, denizin hemen kenarında, koyu gölgeliği olan yapayalnız bilge bir ağaç, üstünde kırmızı boyayla M7 yazıyor, öyle yazmışlar. “Ben,” diyor, “filmi tek başına seyretmeyi çok küçük yaşta öğrenmiştim, o meşenin altında yazmaya karar verdiğimde önce bu kaderimi terk ediyormuşum, yabancı bir ülkeye adım atıyormuşum gibi hissettim.” Bu duygularının en iyi tercümesini Cahit Külebi’de bulmuş, şöyle demiş rahmetli Cahit Külebi bir gün televizyonda: “Adeta beni bir gece yatırmış uyutmuşlar da uyanmış gibiyim.” Yazdıklarını bu uyku mahmuru halde yazmış uzun süre, kimseye okutmadığı defterlere notlar almış. “Seyrederek vardım ben vardığım yere, seyrederek inandım, seyrederek düşündüm, seyrederek de yazdım, öylece bir çift gözle,” diyor. Bunun ne demek olduğunu bilen bilecektir. Sonra yazdıklarını artık paylaşması gerektiğini düşünmüş, çünkü artık yazdıkları biraz daha okunabilir şeyler haline gelmiş, düzyazıdan çok şiire daha yakın bir

topluluk bu Esrârîler, düzyazıya zor alışıyorlar. Düşündükleri ile yazdıklarının arasındaki uzaklığı kapatmak Esrârîliğin eski bir geleneği, talim gerektiriyor, ne demişler, her şey imkânla mümkün. Tuhaf bir imkân barındıran yazılar bunlar, isyanı tam açık seçik belirirken birden geri çekilmeyi tercih eden yazılar. Geri çekilebildiği için imkân sağlıyor. Yoksa içinde bir şey bulamadan da son sayfaya varanlar olabilir. Afganistan mesela, Afganistan'a dikkat etmek gerekiyor. Bir de vatan, namus meselesine. İyi okuyanlar, aranan masumiyeti birkaç yerde göreceklerdir. Esrârlı meşe, vazife tamam.¹

Ahmet Güntan

1. Esrârlı meşe, 2002 kışında, dağdan denize kadar inen bir yangınla yandı. Ama ölmedi, devam ediyor.

Esrârîler.

Kader gibi sessizce gelip yerleşenler.

Yazan: Esrârî

*Kader gibi sessizce, müdahale etmeden
gelenler. Sessizce yerleşenler,
sessizce yaşayıp yine sessizce
gitme cesaretini gösterenler.
İnsan salyası akıtmayı kendilerine
yediremeyenler. Sonrasızlığın
ürkütücülüğüne göğüs gerenler.
Kaderciler, büyük kaderciler,
Esrâîler!*

Büyü tamircisi.

Esrârî, büyü tamircisi. Her şeyin büyüğü bir gün gelir bozulur, olur, normal, ama Esrârî büyüğü öyle bir tamir eder ki karşısındaki sevinir, büyü hakikaten tamir olmuştur, inanamaz. Esrârî'yle hayat ne kadar güzeldir. Bir şey hatırlamak istediğinde “zeytinlerin çiçek açtığı zamandı” der. “Dikim mevsimi hele bir geçsin” der, sonrasız varoluşun koynunda yatan nehrin suları koşmadan akar, insan kendi hamuru hakkında rahatça aydınlanır, o insan olma mukavelesi var ya işte o yok olur, işte o yüzden büyüğü tamir edebilir Esrârî, çünkü büyüğün nereden güç aldığını o görür, mukaveleden değil, sonrasızlıktan.

30 Aralık 2001

Hakuna matata!¹ Tora Bora!

Tora Bora'ya sıkışmak kaderde vardı, nasılsa olacaktı, sarp kayalıklar, bitmeyen tüneller, baktıkça nafileliğin ancak Allah eliyle çizilebilen mükemmelliği, kayalar, kayalar, kayalar, hiç kimsenin anlamak istemediği öfke başka ne-reye sıkışıp kalacaktı, kayalık bir dağın en tepesine. Her-kesten uzakta sigara, dua, yemek, içmek, uyumak, savaş-maktan ibaret yalın hayatın son günleri, herkesin hafif üzüntüsü bundan, şaşırtıcı yalınlığın bu kadar görev yük-lü olmasından.

“Her şey çok hızlı değişiyor, bazılarımız bu hıza ayak uyduramıyor” deniyor, evet, Esrârîler bu, uydura-mazlar. Gidişatı, ilerlemeyi anlamayan bu sağır kulak, bu öteye bakan göz onları Esrârî yapan. Zaten neyi anlaya-cağız Allah aşkına, olup biteni mi, bu çok basit bir görev olurdu. Biz önce kayalara bakarız, sonra insanlara, insan-lar arasında olup biten şeylere. İşte tam da bu yüzden Tora Bora'da esen rüzgârın tıpkı yeryüzünde esen diğer rüzgârlar gibi yârdan güzel haber taşıdığını biliriz. Bizim yârimiz can da, onların yâri patlıcan mı?

12 Aralık 2001

1. Takma kafana! *Aslan Kral*'dan.

... düzyazıdan çok şiire daha yatkın bir topluluk bu Esrârîler, düzyazıya zor alışıyorlar. Düşündükleri ile yazdıklarının arasındaki uzaklığı kapatmak Esrârîliğin eski bir geleneği, talim gerektiriyor, ne demişler, her şey imkânla mümkün. Tuhaf bir imkân barındıran yazılar bunlar, isyanı tam açık seçik belirirken birden geri çekilmeyi tercih eden yazılar. Geri çekilebildiği için imkân sağlıyor.

İlk baskısı 2003 yılında yapılan *Esrârîler*, Ahmet Güntan'ın yüzyıl dönümündeki dünya haline Esrârîlerin gözünden baktığı benzersiz bir metin. Felsefi ve şiirsel fragmanlardan oluşan, saflıktan şiirin hareketine, günlük siyasetten vicdanın sesine, yoksulluktan ideal ahlaka, küresel sorunlardan mukadderata, oldukça geniş bir alana yayılan meseleleri ele alan *Esrârîler*, "sonrasızlığın ürkünçlüğüne göğüs gerebilmiş, sessizce yaşayıp sessizce gitme cesareti gösterebilmiş" olanlarla dünyamıza ışık tutuyor.

"Güntan'ın şiirsel ve büyüleyici bir yazını var, neredeyse haiku gibi manalı, oldukça da geniş kapsamlı, uluslararası siyasetten İstanbul'un bir köşesine dair gözlemlere kadar. Proust'tan hadislere, muazzam bir birikimi var, felsefi düşüncesiye tekinsiz bir özgünlüğe sahip. 21. yüzyılın maneviyatıdır bu."

Edmund White

#felsefe #şiir #mukadderat #günlükyaşam #sonrasızlık #isyan #sokak
#ahlak #saflık #imkan

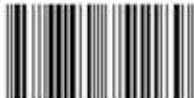
Kapak deseni: Füreyâ Koral

 can

 canyayinlari.com | f | i | t | canyayinlari

deneme

ISBN 978-975-07-5118-1

9 789750 751189